

Autor: Karel Kaiser

Zastavení nad osobou finského ekologa, filosofa a misantropa

Ekologické myšlení v posledních letech chytilo určitý nádech konformity a mainstreamu. Přes vlastní „rebelskou“ stylizaci dnes drtivá většina environmentálních politických aktivistů představuje potomky bohatých rodičů, podplacené jihočeské matky, hvězdy showbyznysu, nebo moralisty, zahalující se do oblaků otřepaných frází o lidských právech a ideologii osvobození. Až na výjimky ztratilo „zelené“ hnutí nádech jakékoli vzpoury. Řeší se navyšování daní, protestuje se proti dálnicím a jaderným elektrárnám (paradoxně velmi ekologickým projektům) a zapomíná se na základní leitmotiv, jaký v pozadí hrozících ekologických katastrof a krizí stojí: víru v pokrok, neomezený růst a antropocentrismus. Pokud ne, jsou zbylé pozice obsazeny generací osmašedesátníků, zoufale bránící proniknutí a vlivu jiných myšlenek, než vlastních rigidních neomarxistických floskulí. Výjimku dnes tvoří například jeden výrazně excentrický Fin: Pentti Linkola, maximální misantrop a vášnivý rybář, ekolog a ornitolog, považující kvantitativně neustále narůstající lidský druh za „rakovinu Země“.

Linkola se narodil v roce 1932 v Helsinkách a většinu života pracuje jako rybář. Pravděpodobně dnes nechodí po světě mnoho podobných lidí, kteří by tak radikálním způsobem odmítali výdobytky moderní civilizace, pokrok a pohrdali dnešním „lidstvím“ a s tím spojeným konzumem a nerespektováním přírody tak, jako Linkola. Sám žije v dřevěné chatě u jezera **Vanajavesi**, nemá elektrický proud, nepoužívá tekoucí vodu, nevlastní automobil a živí se povětšinou tím, co si sám obstará.

Ačkoli na mnohé zapůsobí dojmem asociálního poustevníka, sám má překvapivě nemálo následovníků. Vyjma radikálních ekologů je to i řada současných finských mladých lidí, kteří si uvědomují rostoucí bezvýchodnost stavu dnešních ekosystémů a Linkolovo myšlení je přivádí ke způsobu uvažování nad stavem současného světa, byť s ním ve všech věcech nemusí souhlasit. Linkola koneckonců, jak ukazuje například toto **video**, není žádný nenávidný a zakomplexovaný bručoun, působí spíše dojmem dobráckého hobita Bilbo Pytlíka.

Předními problémy dneška, dle slovního finského ekologa-filosofa, ohrožujícími život na zemi, je neustálý a exponenciální **růst populace, hyperkonzumerismus** (převážně západní společnosti) a neurvalé **plýtvání zdroji**. Ve svém pověstném odmítání mýtu techniky jde dokonce tak daleko, že prohlašuje „vše, co jsme za posledních 100 let vytvořili, bychom měli zničit“. Ve svém díle, dnes čítajícím již několik knih (naposledy v knize „**Can life prevail**“, navrhuje v podstatě vizi utopického světa, ve kterém je život na zemi podřízen rázným regulacím (ekonomickým, ale i eugenickým) a smyslem zůstává jediný: zachování života na zemi, přičemž lidský druh jako takový pro Linkou nepředstavuje nejvyšší esenci, ale jeden druh z mnoha. Dlužno dodat, jak tvrdí Linkola, **druh nejškodlivější**.

Volá po razantním zmenšení ekologické stopy, jakou za sebou člověk zanechává. Přimlouvá se za zavedení eugenických praktik, staví se zásadně za plánované rodičovství, do kterého dokonce mluví stát. Tyto jeho teorie jej vedou dokonce k akceptaci nacistické a komunistické genocidy – ačkoli s nimi názorově nesouhlasí, chválí jejich představitele za výrazný podíl na redukci lidské populace. Osobním heslem, kterému by se jistě nebránil, by klidně mohla být věta „Zahubte lidi, zachraňte svět“ Jeho misantropie je tak velká, že mimo jiné inspiruje i jinak bezvýznamné extremisty z kanadské organizace **Earth Liberation Army (ELA)**.

Co dodat? Na jednu stranu osoba s názory, které jsou v mnoha směrech obskurní, šílené i směšné. Těžko doufat v to, že by se Linkola mohl stát v současné době mluvčím, nebo ikonou nějaké konzervativně-revoluční ekologické platformy. De facto je se svými extrémně regulačními názory do jisté míry i zrcadlovým odrazem největších pokrokářů a konstruktérů „šťastného lidského bytí“. Zatímco jedni nadhodnocují člověka a rozumové poznání, Linkola jej příliš podhodnocuje. Na druhou stranu, a to je třeba zejména v souvislosti s nedávnou návštěvou papeže (Církev, odmítající kondomy v Africe a tím pádem nárůsty tamější populace, která dnes v tisícihlavých vlnách atakuje evropská pobřeží), není možné přehlédnout fakt, že se začínáme potýkat s čím dál většími problémy ohledně budoucnosti ekosystémů a lidského druhu, při nichž nemůžeme, přes veškerou kontroverzi, některé Linkolovy myšlenky jednoduše ignorovat.